

1. ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗ ΓΑΖΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 11/05/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 11/05/2024

Σελίδα: 1

1. ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗ ΓΑΖΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 11/05/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 11/05/2024

Σελίδα: 47

ΤΑ ΝΕΑ

Πρίσμα ΤΟΥ **Λουκά Τσούκαλη**

Σχεδόν δύο μήνες πριν, συζητώντας με έναν ευρωπαϊό καθηγητή του πανεπιστημίου του Κολούμπια μού μιλούσε για την αναταραχή στα αμερικανικά πανεπιστήμια που είχε ξεκινήσει με αφορμή τον πόλεμο στη Γάζα. Του θυμίζε τη φοιτητική εξέγερση κατά του πολέμου στο Βιετνάμ μερικές δεκαετίες πριν που είχε και αυτή ως αφετηρία το πανεπιστήμιό του στη Νέα Υόρκη και στη συνέχεια εξαπλώθηκε σε πολλά άλλα πανεπιστήμια των ΗΠΑ. Ομολογώ τον άκουγα με σχετική επιφύλαξη: τι σχέση έχει για τους αμερικανούς φοιτητές η Γάζα με το Βιετνάμ όπου σκοτώνονταν τότε χιλιάδες αμερικανοί στρατιώτες μαζί με πολλαπλάσιους Βιετναμέζους; Αλλά εκείνος προχώρησε παραπέρα λέγοντας ότι οι διοικήσεις των πανεπιστημίων θα βρεθούν στη δύσκολη θέση να επιλέξουν ανάμεσα σε ένα σημαντικό ποσοστό των φοιτητών που ζητούν μέτρα εναντίον του Ισραήλ, όσο ο πόλεμος διαρκεί και λύση στο Παλαιστινιακό δεν προσφέρεται παρά μόνον διά της εξαφάνισης των Παλαιστινίων, και τους ιδιώτες χρηματοδότες από την άλλη, από τους οποίους εξαρτάται η οικονομική ευρωστία των αμερικανικών πανεπιστημίων.

Τελικά είχε δικίο όπως αποδεικνύεται στην πράξη. Οι φοιτητικές κινητοποιήσεις εξαπλώθηκαν, τώρα και σε αρκετά ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Σίγουρα δεν μιλάμε για τη μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών, αλλά ούτε πλέον για μια ισχυρή μειοψηφία. Αλλά πάντα έτσι δεν είναι; Ήταν άραγε πλειοψηφία όσοι έλαβαν μέρος στη φοιτητική εξέγερση κατά της χούντας στην Ελλάδα; Άλλο πράγμα βέβαια πολλές από τις καταλήψεις πανεπιστημιακών χώρων από μικρές μειοψηφίες στην Ελλάδα που κατέληξαν ρουτίνα στις μέρες μας κάνοντας κατάχρηση του πανεπιστημιακού ασύλου. Γιατί μπορείς τελικά να ξεφλιώσεις τα πάντα οδηγώντας τα στα άκρα.

Οι φοιτητές στα αμερικανικά πανεπιστήμια διαμαρτύρονται για τη μαζική δολοφονία αμάχων στη Γάζα και τη στάση διαδοχικών αμερικανικών κυβερνήσεων που χρηματοδοτούν, σπάζουν και λειτουργούν ως ύστατος προστάτης του κράτους του Ισραήλ παρά τις διαφωνίες που εκφράζονται για τις πιο ακραίες εκδόσεις της ισραηλινής πολιτικής. Προφανώς ακούγονται και μισαλλόδοξα συνθήματα, αλλά το βασικό στοιχείο των φοιτητικών κινητοποιήσεων ήταν και παραμένει ο ειρηνικός τους χαρακτήρας.

Πολλοί καθηγητές τάχθηκαν με το μέρος των φοιτητών. Όπως άλλωστε έκαναν επιφανείς και λιγότερο επιφανείς Εβραίοι της Αμερικής, το ίδιο και σε άλλες χώρες. Είναι συχνά αυτοί που ασκούν τη δριμύτερη κριτική εναντίον της κυβέρνησης Νετανιάχου. Ίσως γιατί κινδυνεύουν λιγότερο από άλλους να κατηγορηθούν ως αντισημίτες. Ο αντισημιτισμός σίγουρα είναι υπαρκτός όπως και άλλες μορφές ρατσισμού στις κοινωνίες μας. Και πρέπει να καταπολεμάται με κάθε τρόπο. Αλλά δεν μπορεί στο όνομα της καταπολέμησης του αντισημιτισμού να απαγορευτούν κάθε κριτική στην πολιτική που ασκούν οι εκάστοτε κυβερνήσεις στο Ισραήλ. Η να απαγορευτούν συγκεντρώσεις και να ακυρώνονται εκλογές καθηγητών σε πανεπιστήμια επειδή εκφράστηκαν υπέρ των δικαιωμάτων των Παλαιστινίων, όπως συνέβη πρόσφατα στη Γερμανία. Δεν απαλλάσσει από την ευθύνη για ένα μεγάλο έγκλημα και τα ίδια ανθρωπότητας στο παρελθόν με το να κλείνεις τα μάτια σε ένα άλλο που διαπράττεται σήμερα. Όπως άλλωστε είχε πει ο μεγάλος παλαιστινίος διανοητής Εντουαρντ Σαΐντ, καθηγητής και αυτός παλιά στο πανεπιστήμιο του Κολούμπια, το χειρότερο πράγμα που μπορεί να σου συμβεί είναι να γίνεις το θύμα ενός θύματος.

Δεν ζηλεύω αλλά ούτε συμφωνώ με τις ήπιους προέδρους των αμερικανικών πανεπιστημίων που κλήθηκαν να πάρουν τις δύσκολες αποφάσεις και

Παράπλευρες συνέπειες του πολέμου στη Γάζα

Όταν οι γεωπολιτικές τεκτονικές πλάκες μετακινούνται βίαια και η πώληση στο εσωτερικό των κοινωνιών αυξάνεται επικίνδυνα, αρκεί ένα μικρό γεγονός για να τινάξει τον κόσμο στον αέρα

τελικά ζήτησαν την παρέμβαση της αστυνομίας κάτω από την αφόρητη πίεση που ασκούν οι χρηματοδότες και μια ρεπουμπλικανική Δεξιά που ζητάει να πέσουν κεφάλια γιατί πιστεύει ότι τα πανεπιστήμια έχουν καταστεί άντρο των φιλελεύθερων και των αριστερών που στα μάτια τους είναι όλοι ίδιοι. Στην ακραία πώληση που επικρατεί σήμερα στις Ηνωμένες Πολιτείες, το ένα άκρο τροφοδοτεί το άλλο. Οι δικαιωματιστές στα αριστερά του Δημοκρατικού Κόμματος προπαθούν να περιορίσουν την ελευθερία του λόγου στο όνομα της προστασίας καταπιεσμένων μειοψηφιών ή/και ιστορικών αδικιών, ενώ η τραμπικιά Δεξιά επιτίθεται μαινόμενη με έντονα στοιχεία μακαρθισμού. Σε τέτοιες συνθήκες πώλησης, η δημοκρατία χάνει.

Τα άκρα επικρατούν και στις αντιμαχόμενες πλευρές στη Μέση Ανατολή. «Από τον (Ισραήλ) ποταμό μέχρι τη θάλασσα» είναι ένα σύνθημα που συναρπάγει τη μονοπώληση της κυριαρχίας στην περιοχή. Σε αυτό ουσιαστικά συμπίπτουν οι εξτρεμιστές Παλαιστίνιοι που θέλουν να εξαφανίσουν το Ισραήλ από προσώπου γης με τους εξτρεμιστές στο Ισραήλ που ονειρεύονται ανάλογη τύχη για τους Παλαιστίνιους. Όσοι επιχειρούν να απαγορεύσουν αυτό το σύνθημα ως αντισημιτικό, όταν ακούγεται σε φιλοπαλαιστινιακές διαδηλώσεις, είναι άραγε έτοιμοι να κάνουν το ίδιο στην περίπτωσης μελών της κυβέρνησης Νετανιάχου από την Ακρά Δεξιά; Αυτοί και το λένε και το εφαρμόζουν όπου και όπως μπορούν.

Η ευαισθησία στη βία και τα ανθρωπίνια δικαιώματα δεν μπορεί να είναι μονόπλευρη ούτε να υποτάσσεται στη σκληρή λογική της Ρεαλιπολιτικής. Αυτό ισχύει τόσο για τις σφαγές που προκάλεσε η Χαμάς στις 7 Οκτωβρίου πέρυσι όσο και για τη συνεχιζόμενη εκατόμβη αμάχων στη Γάζα που προκαλεί ο ισραηλιτικός στρατός αλλά και τη βία που ασκείται στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη εδώ και δεκαετίες. Ο φαύλος κύκλος διαιωνίζεται. Παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις

των συμμάχων του Ισραήλ, η κυβέρνηση Νετανιάχου δείχνει αποφασισμένα να εισβάλει στη Ράφα που θα έχει ως αναπόφευκτη συνέπεια μια νέα μεγάλη ανθρωποθυσία. Στόχος της μάς λένε είναι η τιμωρία και η ολοκληρωτική εξαφάνιση της Χαμάς. Μόνον που η Ιστορία διδάσκει ότι η σημερινή βία γεννάει τους μαχητές του αύριο.

Όσο ο πόλεμος στη Γάζα συνεχίζεται και ο αριθμός των θυμάτων μεγαλώνει, οι παράπλευρες συνέπειες αυτού του πολέμου θα ξεπερνούν κατά πολύ τους άμεσο εμπλεκόμενους. Η Μέση Ανατολή είναι μια πυρριδαποθήκη έτοιμη να εκραγεί και ο πρωθυπουργός του Ισραήλ παίζει συνεχώς με αναμμένα σπρίτ. Η Δύση κατηγορείται για δύο μέτρα και δύο σταθιά ως προς τον τρόπο που αντιμετωπίζει τους πολέμους στην Ουκρανία και τη Γάζα με σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις για την αξιοπιστία της. Οι πιθανότητες να χάσει ο πρόεδρος Μπάιντεν στις εκλογές του Νοεμβρίου μεγαλώνουν επίσης λόγω της στάσης που τήρησε μέχρι τώρα στον πόλεμο στη Γάζα και για αυτό ακριβώς προσπαθεί να πάρει μεγαλύτερες αποστάσεις από την κυβέρνηση Νετανιάχου. Η δημοκρατία και η ελευθερία του λόγου επηρεάζονται επίσης άμεσα. Το βλέπουμε ήδη με τα μέτρα που παίρνουν διάφορες κυβερνήσεις, όπως και πανεπιστήμια, μέτρα που θα ήταν αδιανόητα λίγα χρόνια πριν.

Όταν οι γεωπολιτικές τεκτονικές πλάκες μετακινούνται βίαια και η πώληση στο εσωτερικό των κοινωνιών αυξάνεται επικίνδυνα, αρκεί ένα μικρό γεγονός για να τινάξει τον κόσμο στον αέρα. Και ο πόλεμος στη Γάζα δεν είναι μικρό γεγονός. Σε τέτοιες συνθήκες, η σιωπή των πολλών είναι επικίνδυνη αν όχι εγκληματική.

Ο **Λουκάς Τσούκαλης** είναι πρόεδρος του ΔΣ του **ΕΛΙΑΜΕΠ**, καθηγητής στη Sciences Po στο Παρίσι και μέγιστος καθηγητής του ΕΚΠΑ